

|              |  |
|--------------|--|
| Any acadèmic | 2017-18                                |
| Assignatura  | 21106 - Geografia de les Illes Balears |
| Grup         | Grup 1, 2S                             |
| Guia docent  | A                                      |
| Idioma       | Català                                 |

## Identificació de l'assignatura

|                             |  |
|-----------------------------|--|
| <b>Nom</b>                  | 21106 - Geografia de les Illes Balears   |
| <b>Crèdits</b>              | 1,8 de presencials (45 hores) 4,2 de no presencials (105 hores) 6 de totals (150 hores). |
| <b>Grup</b>                 | Grup 1, 2S   |
| <b>Període d'impartició</b> | Segon semestre   |
| <b>Idioma d'impartició</b>  | Català   |

## Professors

| Professor/a  | Horari d'atenció als alumnes |            |         |              |            |                                 |
|--|------------------------------|------------|---------|--------------|------------|---------------------------------|
|  | Hora d'inici                 | Hora de fi | Dia     | Data d'inici | Data de fi | Despatx                         |
| Gabriel Alomar Garau<br><a href="mailto:gabriel.alomar@uib.es">gabriel.alomar@uib.es</a> | 17:00                        | 19:00      | Dimarts | 11/09/2017   | 08/02/2018 | 41                              |
|  | 12:00                        | 13:00      | Dimarts | 12/09/2017   | 21/12/2017 | Beatriu de Pinos,<br>Despatx 48 |
| Antoni Ginard Bujosa<br><a href="mailto:antoni.ginard@uib.es">antoni.ginard@uib.es</a>   | 12:00                        | 13:00      | Dilluns | 12/02/2018   | 30/05/2018 | Beatriu de Pinos,<br>Despatx 48 |

## Contextualització

La Geografia de les Illes Balears, del primer curs del Títol de Grau en Geografia, és la primera assignatura del mòdul troncal de la matèria Geografia Regional, que es completa amb les assignatures Geografia d'Espanya (segon curs) i Geografia d'Europa (tercer curs).

La Geografia de les Illes Balears inclou aspectes de geografia física i de geografia humana. L'assignatura ha d'introduir al coneixement i l'anàlisi de l'espai més immediat i a una escala local, com a primera passa per avançar cap a l'estudi d'escala més generals, a través d'una metodologia d'anàlisi regional. Els objectius se centren en conèixer les característiques que defineixen el territori de les Illes Balears, tant a escala suprainsular, com a escales més particulars.

D'acord amb els objectius generals del Títol de Grau en Geografia, l'assignatura Geografia de les Illes Balears s'ha de fonamentar particularment en els criteris següents:

1. Assegurar una formació generalista i de caràcter integrat sobre els continguts fonamentals dels diversos àmbits temàtics de la Geografia, el seu desenvolupament epistemològic i els seus mètodes d'investigació.
2. Capacitar per a l'aplicació dels coneixements teòrics, metodològics i instrumentals a l'anàlisi integrada i a la interpretació de processos i problemes espacials, així com a l'elaboració de diagnòstics territorials.
3. Interpretar la diversitat i la complexitat dels espais geogràfics (llocs, regions i localitzacions) i comprendre les interrelacions existents entre els fenòmens de naturalesa mediambiental amb altres de tipus econòmic, social i cultural.

## Guia docent

8. Assegurar els coneixements necessaris per a l'ensenyament de la geografia en els estudis secundaris, sense detriment de la formació complementària que es fixi legalment.

### Requisits

#### Essencials

L'assignatura s'imparteix en català

### Competències

#### Específiques

- \* CE4 - Demostrar un coneixement global de la construcció de llocs i entorns fora de la seva pròpia i immediata experiència quotidiana i comprendre la forma en què un determinat lloc s'ha constituït i és permanentment renovat per processos físics, ambientals, biòtics, socials, històrics, econòmics i culturals..

#### Genèriques

- \* CG1 - Ser capaç de conceptualitzar patrons, processos, interaccions i canvis en el món físic i a l'entorn humà, entesos ambdós com un sistema dins d'una àmplia gamma d'escala espacials..
- \* CG2 - Adquirir una consciència crítica de la importància de l'escala temporal en processos físics, humans i en les seves interaccions i en com aquests operen a escala local, regional i mundial..
- \* CG4 - Demostrar coneixement i comprensió crítica de les diverses formes de representació dels entorns humans i físics, així com aconseguir el domini de la tecnologia associada amb l'adquisició i l'anàlisi de dades geogràfiques, tals com mètodes estadístics, de laboratori, d'anàlisi quantitatives, aplicacions informàtiques i teledetecció..
- \* CG5 - Aplicar a l'entorn professional els coneixements, metodologies i les tècniques adquirides durant la formació acadèmica de grau i desenvolupada amb un alt grau de responsabilitat, compromís ètic i capacitat d'integració en equips multidisciplinaris..

#### Bàsiques

- \* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: [http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp\\_basiques/](http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/)

### Continguts

#### Continguts temàtics

Geografia de les Illes Balears. Temari

Bloc 1. Territori: Descriptors de les Illes Balears. Insularitat. Comarcalització.

Bloc 2. Medi físic: Climatologia. Geologia i Geomorfologia. Biogeografia. Hidrografia. Els espais protegits.

## Guia docent

Bloc 3. Aspectes geogràfics de la població: Evolució. Estructura. Distribució.

Bloc 4. Activitats econòmiques: el sector primari i els espais rurals; el sector secundari; el sector terciari i el turisme.

Bloc 5. Estructura territorial: transports i comunicacions; sistema urbà i organització del territori.

## Metodologia docent

### Activitats de treball presencial

| Modalitat           | Nom                | Tip. agr.      | Descripció  | Hores |
|---------------------|--------------------|----------------|---|-------|
| Classes teòriques   | Classes magistrals | Grup gran (G)  | Exposició i desenvolupament dels continguts temàtics          | 15    |
| Seminaris i tallers | Pràctiques d'aula  | Grup mitjà (M) | Realització de lectures, comentaris de text, exposicions, etc | 7     |
| Classes pràctiques  | Pràctiques d'aula  | Grup mitjà (M) | Preparació de temes específics per part de l'alumnat          | 7     |
| Tutories ECTS       | Tutoria            | Grup petit (P) | Tutorització  | 2     |
| Avaluació           | Prova objectiva    | Grup gran (G)  | Avaluació mitjançant una prova escrita                        | 2     |
| Altres              | Sortides de camp   | Grup mitjà (M) | Sortides de camp  | 12    |

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

### Activitats de treball no presencial

| Modalitat                           | Nom | Descripció          | Hores |
|-------------------------------------|-----|---------------------|-------|
| Estudi i treball autònom individual |     | Treball de l'alumne | 105   |

### Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

## Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

## Guia docent

### Lliurament dels treballs de curs de l'assignatura:

L'alumnat ha de lliurar els treballs de curs, abans de la data límit, en dos formats diferents:

- una còpia impresa en suport de paper per a la seva revisió
- una còpia en suport informàtic, lliurada al lloc de campus extens que s'indiqui, amb les especificacions que corresponguin, per tal de permetre l'aplicació del programa *Turnitin*.

Les/els alumnes hauran d'aprovar totes les modalitats de les activitats que siguin recuperables per poder aprovar en l'avaluació global de l'assignatura.

S'efectuarà el control del seguiment de totes les activitats de treball presencial, tenint en compte l'assistència, l'actitud i la participació per part de l'alumnat.

Les/els alumnes hauran d'assistir a un mínim d'un 70% de les activitats presencials.

S'efectuaran un mínim de dues sortides de camp. L'assistència a les sortides és obligatòria i no recuperable. Les/els alumnes que hagin fet la sortida podran optar a la recuperació de la memòria o exercici pràctic vinculat.

Per a la presentació dels informes o memòries de pràctiques a realitzar per part de l'alumnat s'aplicaran els criteris següents:

- Han de ser els informes o memòries de pràctiques del curs vigent.
- El lliurament s'ha de fer en el termini que es fixi en cada cas, com a màxim abans de la realització de l'exercici d'avaluació de la prova escrita. No s'admetrà cap lliurament fet amb posterioritat als terminis fixats ni el lliurament parcial o incomplet.
- Les memòries i les pràctiques són exercicis de caràcter individual i personal. Els possibles treballs en grup seran objecte d'un seguiment amb criteris específics.
- S'especificaran els criteris a seguir per a la presentació formal, normalment en un únic dossier i en suport de paper i mecanografiat.
- S'avaluaran els continguts, la presentació formal, la correcció i la coherència i l'adequació de la redacció, en funció dels criteris formals i metodològics que corresponguin a cada un dels exercicis.

### Classes magistrals

|                      |  |
|----------------------|--|
| Modalitat            | Classes teòriques  |
| Tècnica              | Tècniques d'observació ( <b>no recuperable</b> )   |
| Descripció           | Exposició i desenvolupament dels continguts temàtics   |
| Criteris d'avaluació | S'efectuarà el control del seguiment de les activitats presencials i s'avaluarà l'assistència, l'actitud i la participació |

Percentatge de la qualificació final: 5%

### Pràctiques d'aula

|                      |  |
|----------------------|--|
| Modalitat            | Seminaris i tallers  |
| Tècnica              | Informes o memòries de pràctiques ( <b>recuperable</b> )   |
| Descripció           | Realització de lectures, comentaris de text, exposicions, etc  |
| Criteris d'avaluació | S'efectuarà el control del seguiment de les activitats presencials i s'avaluarà l'assistència i la correcta execució i presentació dels exercicis que es plantegin |

Percentatge de la qualificació final: 15%



## Guia docent

### Pràctiques d'aula

|                      |  |
|----------------------|--|
| Modalitat            | Classes pràctiques   |
| Tècnica              | Informes o memòries de pràctiques ( <b>recuperable</b> )   |
| Descripció           | Preparació de temes específics per part de l'alumnat   |
| Criteris d'avaluació | S'efectuarà el control del seguiment de les activitats presencials i s'avaluarà l'assistència i la correcta execució i presentació dels exercicis que es plantegin |

Percentatge de la qualificació final: 15%

### Tutoria

|                      |  |
|----------------------|--|
| Modalitat            | Tutories ECTS                                    |
| Tècnica              | Tècniques d'observació ( <b>no recuperable</b> ) |
| Descripció           | Tutorització                                     |
| Criteris d'avaluació |  |

Percentatge de la qualificació final: 0%

### Prova objectiva

|                      |   |
|----------------------|---|
| Modalitat            | Avaluació   |
| Tècnica              | Proves de resposta llarga, de desenvolupament ( <b>recuperable</b> )  |
| Descripció           | Avaluació mitjançant una prova escrita  |
| Criteris d'avaluació | La prova escrita s'efectuarà a final de curs. S'avaluarà el grau de coneixement, la correcció i la capacitat d'exposició i l'adequació de les respostes a les qüestions plantejades |

Percentatge de la qualificació final: 50%

### Sortides de camp

|                      |  |
|----------------------|--|
| Modalitat            | Altres   |
| Tècnica              | Informes o memòries de pràctiques ( <b>no recuperable</b> )  |
| Descripció           | Sortides de camp   |
| Criteris d'avaluació | S'efectuarà el control del seguiment de les activitats presencials i s'avaluarà la correcta execució i presentació dels exercicis que es plantegin |

Percentatge de la qualificació final: 15%

### Recursos, bibliografia i documentació complementària

Per a l'assignatura de Geografia de les Illes Balears no es disposa d'una obra única, convenientment actualitzada, que pugui rebre la consideració de manual de referència que abasti la totalitat dels continguts temàtics. Durant el curs es durà a terme l'actualització de dades i s'efectuaran indicacions i orientacions sobre la bibliografia, els recursos i la documentació complementària, així com l'aportació de bibliografia, recursos i materials sobre aspectes específics

#### Bibliografia bàsica

Balears :portes obertes /Textos F. Bujosa...[et al.] ; [preludi Biel Mesquida] Barcelona :Lunweg Editores,DL2005.



## Guia docent

Lluch i Dubon, Ferran Dídac,  
Geografia de les Illes Balears /Ferran Dídac LLuch i Dubon ; presentació Gaspar Valero i Martí ; pròleg Joana Maria Petrus Bey.  
Palma :Leonard Muntaner,DL1997.

Geografia física dels països catalans :principat de Catalunya, País Valencià, Illes Balears /Oriol Riba i Arderiu... (et.al.) ; próleg de Pau Vila.  
2a ed.  
Barcelona :Ketres,DL1979.

Picornell Bauzá, Climent.  
Geografia humana de las Islas Baleares /Climent Picornell Bauzá, Joana-Maria Seguí Pons.  
Vilassar de Mar :Oikos-Tau,1989.

Atles de les Illes Balears. Accessible a <http://www.uib.es/secc6/lsig/atlas.htm>

Atles de les Illes Balears /[dir. Pere A. Salvà i Tomàs]  
Palma :Conselleria de Cultura, Educació i Esport,DL1995.

Atles de les Illes Balears /direcció : Josep M. Rabella.  
Barcelona :Ediciones 62 ,DL2000

Les Illes Balears :un ésser viu :25 anys d'autogovern (1983- 2008) /Miquel Duran Pastor, Sebastià Serra Busquets, coord.  
Palma de Mallorca :Institut d'Estudis Autònoms,DL2008

### **Bibliografia complementària**

Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera /[ed. lit.] Consell Insular d'Eivissa i Formentera Palma :Universitat de les Illes Balears, Servei de Publicacions,1995, 2001, 2004

Aspectes geològics de les Balears :Mallorca, Menorca i Cabrera /Joan J. Fornós Palma :Universitat de les Illes Balears,1998

Turisme i societat a les Illes Balears /Climent Picornell Bauzá, Francesc Sastre Albertí, Sebastià Serra Busquets (dirs.).  
Palma :Govern de les Illes Balears, Conselleria de Turisme,DL2002.

Enciclopèdia de Menorca /[dir. J.M. Vidal Hernández]  
Maó :Obra Cultural Balear de Menorca,DL1979-

Geografia general dels països catalans /director, Carles Carreras i Verdaguer.  
1a. ed.  
Barcelona :Enciclopèdia Catalana,DL1992-1996.

Rullan Salamanca, Onofre  
L'ordenació territorial a les Balears :segles XIX-XX /Onofre Rullan  
Palma :Documenta Balear,2007

Gran Enciclopèdia de Mallorca /Miquel Dolç i Dolç, director.  
[Palma] :Promomallorca,DL1989-1997

Marí i Mayans, Esperança.  
Geografia i història de Formentera /Esperança Marí i Mayans, Josep Antoni Prats i Serra.  
Eivissa :Mediterrània,1999.

Les pitiüses :terres i gent /Miquel Grimalt Gelabert, Josep A. Prats Serra, coordinació  
Manacor :Patronat de l'Escola Municipal de Mallorquí,2001



---

|              |  |
|--------------|--|
| Any acadèmic | 2017-18                                |
| Assignatura  | 21106 - Geografia de les Illes Balears |
| Grup         | Grup 1, 2S                             |
| Guia docent  | A                                      |
| Idioma       | Català                                 |

Servera Nicolau, Jaume  
Geomorfologia del litoral de les illes Balears /Jaume Servera  
Palma :Documenta balear,2004

**Altres recursos**

---

Instituto Nacional de Estadística. Accessible a <http://www.ine.es>

Institut d'Estadística de les Illes Balears. Accessible a <http://www.caib.es/ibae/ibae.html>

Informe econòmic i social de les Illes Balears 2007 /[Centre de Recerca Econòmica]  
Palma :Sa Nostra,DL2008

